



## Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK  
JULIANE KOKOTT  
esitatud 17. septembril 2020<sup>1</sup>

**Kohtuasi C-488/19**

**Minister for Justice and Equality**

*versus*

**JR**

**(süüdimõistev kohtuotsus, mis on tehtud Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaliseks olevas kolmandas riigis)**

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud High Court (kõrge kohus, Iirimaa))

Eelotsusetaotlus – Õigusala koostöö kriminaalasjades – Raamotsus 2002/584/JSK – Euroopa vahistamismäärus – Rakendusala – Süüdimõistev kohtuotsus, mille on teinud kolmanda riigi kohus – Süüdimõistva kohtuotsuse tunnustamine vahistamismääruse teinud liikmesriigis – Täitmine vahistamismääruse teinud liikmesriigis – Vastastikune tunnustamine – Vastastikune usaldus – Artikli 4 punkti 7 alapunkt b – Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumine – Süüteod, mis on toime pandud väljaspool vahistamismääruse teinud liikmesriigi territooriumi

### I. Sissejuhatus

1. Liikmesriikide õigusasutused võivad raamotsuse 2002/584/JSK<sup>2</sup> alusel välja anda Euroopa vahistamismääruseid, et viia täide vabadusekaotuslikke karistusi. Siiski on küsitav, kas see kehtib ka sellise kohtuotsuse täitmise puhul, mis on tehtud kolmandas riigis ja mida taotluse esitanud liikmesriik on rahvusvahelise lepingu alusel tunnustanud?

2. Seoses süüdimõistva kohtuotsuse tegemisega kolmandas riigis kerkib lisaks küsimus vahistamismääruse täitmisest keeldumise põhjuse kohta, mida Euroopa Kohus ei ole seni käsitlenud. Raamotsuse artikli 4 punkti 7 alapunkti b kohaselt võib taotluse saanud riik keelduda vahistamismääruse täitmisest, kui süütegu on toime pandud väljaspool vahistamismääruse teinud liikmesriigi territooriumi ning vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigus ei võimalda kohtu alla anda samade süütegude eest, kui need on toime pandud väljaspool tema territooriumi. Käesoleval juhul on süütegu küll toime pandud kolmandas riigis, kuid süütegu ettevalmistavad toimingud on tehtud taotluse esitanud liikmesriigis. Seepärast tuleb selgitada, mida tähendab see nimetatud keeldumisaluse kohaldamise seisukohast.

<sup>1</sup> Algeel: saksa.

<sup>2</sup> Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT 2002, L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34), mida on muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK (ELT 2009, L 81, lk 24).

## II. Õiguslik raamistik

### A. *Rahvusvaheline õigus*

#### 1. *Leedu ja Norra vaheline leping kriminaalasjades tehtud otsuste tunnustamise ja täitmise kohta*

3. Alates 5. aprillist 2011 kehtib Leedu Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud leping kriminaalasjades tehtavate selliste kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta, millega mõistetakse vabadusekaotuslik karistus või vabadust piirav meede. Leping määrab kindlaks vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtuotsuste tunnustamise korra (artikkel 7) ja selles on esitatud põhjused, mille tõttu võib vahistamismäärust täitev riik jätta vahistamismääruse tunnustamata (artikkel 8).

#### 2. *Üleandmismenetlust käsitlev Euroopa Liidu ning Islandi ja Norra vaheline leping*

4. Euroopa Liidu liikmesriikide ning Islandi ja Norra vahelist üleandmismenetlust käsitlev Euroopa Liidu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vaheline leping<sup>3</sup> kehtib alates 1. novembrist 2019.<sup>4</sup>

5. Lepingu preambulis on märgitud:

„[...]

väljendades vastastikust usaldust lepinguosaliste kohtusüsteemide struktuuri ja toimimise suhtes ja lepinguosaliste võime suhtes tagada õiglane kohtumõistmine,

[...]“.

6. Lepingu artikli 1 lõige 3 sätestab järgmist:

„Käesolev leping ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on tagatud Euroopa inimõiguste konventsiooniga, või, vahistamismääruse täitmisel liikmesriigi õigusasutuse poolt, Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 osutatud põhimõtteid.“

7. Muus osas on üleandmismenetlust käsitleva lepingu sätted valdavalt identsed raamotsuse 2002/584 sätetega.

### B. *Liidu õigus*

8. Raamotsuse 2002/584 põhjendus 6 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas raamotsuses sätestatud Euroopa vahistamismäärus on esimene kindel meede kriminaalõiguse valdkonnas, millega kohaldatakse vastastikuse tunnustamise põhimõtet, mida Euroopa Ülemkogu nimetas õiguslase koostöö nurgakiviks.“

3 ELT 2006, L 292, lk 2; liidu nimel heaks kiidetud nõukogu 27. novembri 2014. aasta otsuse 2014/835/EL artikliga 1 (ELT 2014, L 343, lk 1).

4 Teade Euroopa Liidu, Islandi ja Norra vahelise üleandmislepingu jõustumise kohta (ELT 2019, L 230, lk 1).

9. Raamotsuse 2002/584 artiklis 1 on esitatud Euroopa vahistamismääruse määratlus ja selle täitmise kohustus:

„1. Euroopa vahistamismäärus on liikmesriigi väljaantud kohtuotsus, et teine liikmesriik võtaks tagaotsitava vahi alla ja annaks ta üle kriminaalmenetluse raames kohtu alla andmise või vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks.

2. Liikmesriigid täidavad mis tahes Euroopa vahistamismääruse vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel ja vastavalt käesoleva raamotsuse sätetele.

3. Käesolev raamotsus ei ole mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on kirja pandud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6.“

10. Raamotsuse 2002/584 artikkel 2 määrab kindlaks Euroopa vahistamismääruse rakendusala:

„1. Euroopa vahistamismääruse võib teha tegude eest, mida vahistamismääruse teinud liikmesriigis karistatakse vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt 12 kuud, või kui karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme kohta on otsus tehtud, peab see olema vähemalt nelja kuu pikkune.

2. Käesoleva raamotsuse alusel ja teo topeltkaristatavust kontrollimata toimub Euroopa vahistamismääruse alusel üleandmine järgmiste kuritegude puhul, nagu need on vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusaktides määratletud ja kui need on vahistamismääruse teinud liikmesriigis karistatavad vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat:

– [...]

– narkootiliste ja psühhotroopsete ainete salakaubavedu,

– [...]

3. [...]

4. Muude süütegude puhul, mida ei ole nimetatud lõikes 2, võib üleandmise suhtes kohaldada tingimust, et teod, mille suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, on vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusaktide alusel süüteod selle koosseisu tunnustest või kirjeldusviisist olenemata.“

11. Raamotsuse 2002/584 artikli 4 kohaselt võib Euroopa vahistamismääruse täitmisest teatud juhtudel keelduda:

„Vahistamismäärust täitev õigusasutus võib keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui:

1. artikli 2 lõikes 4 osutatud juhul ei kujuta Euroopa vahistamismääruse aluseks olev tegu vahistamismäärust täitva liikmesriigi õiguse alusel süütegu; [...]

[...]

7. kui Euroopa vahistamismäärus on seotud süütegudega, mis:

a) loetakse vahistamismäärust täitva liikmesriigi õiguse alusel täielikult või osaliselt toime panduks vahistamismäärust täitva liikmesriigi territooriumil või kohas, mida sellena käsitletakse;

või

- b) on toime pandud väljaspool vahistamismääruse teinud liikmesriigi territooriumi ning vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigus ei võimalda kohtu alla anda samade süütegude eest, kui need on toime pandud väljaspool tema territooriumi.“

12. Raamotsuse 2002/584 artikkel 8 määrab kindlaks Euroopa vahistamismääruse sisu:

„1. Euroopa vahistamismäärus sisaldab järgmist teavet, mis on esitatud vastavalt lisas toodud vormile:

[...]

- c) tõendid täidetava kohtuotsuse, vahistamismääruse või mis tahes muu sama mõjuga täidetava kohtuotsuse kohta, mis kuulub artiklite 1 ja 2 rakendusalasasse;

[...]“.

### C. Iiri õigus

13. Iirimaa võttis raamotsuse 2002/584 riigisisesele õigusele üle 2003. aasta seadusega Euroopa vahistamismääruse kohta. Selle artiklis 5 (*Section 5*) on selgitatud, millal mõistetakse karistus Iirimaal:

„Käesoleva seaduse kohaldamisel vastab Euroopa vahistamismääruses nimetatud süütegu [Iirimaa] õiguse tähenduses süüteole siis, kui selle aluseks olev tegu või tegevusetus oleks juhul, kui see oleks Euroopa vahistamismääruse tegemise kuupäeval toime pandud [Iirimaal], [Iirimaa] õiguse tähenduses süütegu.“

14. Euroopa vahistamismäärust käsitleva 2003. aasta seaduse artikliga 44 (*Section 44*) võttis Iirimaa üle raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunkti b:

„Isikut ei anta käesoleva seaduse alusel üle siis, kui tema kohta tehtud Euroopa vahistamismääruses nimetatud süütegu pandi toime või väidetavalt pandi toime mujal kui Euroopa vahistamismääruse teinud riigis ning selle aluseks olev tegu või tegevusetus ei ole seetõttu, et see on toime pandud mujal kui [Iirimaal], [Iirimaa] õiguse tähenduses süütegu.“

15. Iirimaa 1977. aasta seaduse narkootiliste ainete ebaseadusliku kasutamise kohta<sup>5</sup> artikli 15 esimene lõik (*Section 15(1)*) sätestab järgmist:

„Isik, kes omab narkootilist ainet seaduslikult või mitte, et seda müüa või muul, käesoleva seaduse artikli 5 sätetega vastuoleval moel teistele levitada, paneb toime süüteo.“

### III. Kohtuasja asjaolud ja eelotsusetaotlus

16. JR on Leedu kodanik. 2014. aasta jaanuaris oli ta sõlminud Leedus kolmanda isikuga kokkuleppe 570 euro eest narkootiliste ainete toimetamiseks Norrasse. Selleks lahkus ta Leedust, ületas mitu riigipiiri ja jõudis lõpuks Rootsist Norrasse. 19. jaanuaril 2014 tabati ta Norras, umbes viie kilomeetri kaugusel piirist ligi 4,6 kg metamfetamiiniga.

17. Heggen og Frøland tingrett (Heggeni ja Frølandi esimese astme kohus) mõistis JRi (edaspidi „süüdimõistet“) 28. novembril 2014 Norra karistusseadustiku § 162 alusel süüdi „eriti suure koguse narkootiliste ainete ebaseaduslikus vedamises“ ja määras talle nelja aasta ja kuue kuu pikkuse vabadusekaotusliku karistuse. Süüdimõistetü apellatsioonkaebus jäeti rahuldamata.

<sup>5</sup> Muudetud redaktsioonis.

18. Jurbarko rajono apylinkės teismas (Jurbarkase rajooni esimese astme kohus, Leedu) tunnustas Norra kohtuotsust 18. juunil 2015 vastavalt Norra ja Leedu vahelisele lepingule kriminaalasjades tehtud otsuste tunnustamise ja täitmise kohta, mistõttu sai seda Leedu õiguse alusel täita. Apellatsioonkaebus, mille süüdimõistetu selle otsuse peale esitas, jäeti rahuldamata.

19. Norra andis süüdimõistetu 7. aprillil 2016 Leedule üle.

20. Kaišiadorių rajono apylinkės teismas (Kaišiadoriųse rajooni esimese astme kohus, Leedu) kohustas 15. novembril 2016 vabastada süüdimõistetu vangistusest tingimisi. Tingimisi vabastamise nõuete rikkumise tõttu tegi Marijampolės apylinkės teismo Jurbarko rūmai (Marijampole esimese astme kohtu Jurbarkase koda, Leedu) 5. veebruaril 2018 siiski otsuse, et süüdimõistetu peab ära kandma ülejäänud osa oma vabadusekaotusest, s.o 1 aasta, 7 kuud ja 24 päeva.

21. Kuna süüdimõistetu oli vahepeal välismaale põgenenud, tegid Leedu õigusasutused 24. mail 2018 Euroopa vahistamismääruse, selleks et täita kohtuotsust vabadusekaotuse mõistmise kohta eriti suure koguse narkootilise või psühhotropse aine hoiustamise, vedamise, edastamise, müümise või muul moel levitamise eest.

22. Süüdimõistetu võeti 21. jaanuaril 2019 Iirimaal vahi alla. Seal kandis ta kõigepealt kuni 2019. aasta oktoobrini Iiri õiguse alusel vabadusekaotuslikku karistust muu süüteo eest.

23. High Court (kõrge kohus, Iirimaa) peab tegema otsuse Euroopa vahistamismääruse täitmise kohta, mistõttu esitas ta 26. juunil 2019 Euroopa Kohtule järgmised küsimused:

1. Kas raamotsus 2002/584 on kohaldatav olukorras, kus isik, kelle üleandmist Euroopa vahistamismäärusega taotletakse, on süüdi mõistetud ja talle on karistus mõistetud kolmandas riigis, kuid Euroopa vahistamismääruse teinud liikmesriik on asjaomast kohtuotsust selle kolmanda riigiga sõlmitud kahepoolse lepingu alusel tunnustanud ja selle oma õiguse kohaselt täitmisele pööranud?
2. Kui vastus eelmisele küsimusele on jaatav, siis kuidas peab Euroopa vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusasutus olukorras, kus see liikmesriik on oma õiguses rakendanud raamotsuse [2002/584] artikli 4 punktis 1 ja artikli 4 punkti 7 alapunktis b sätestatud Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise vabatahtlikud alused, hindama süütegu, mis väidetavalt on toime pandud kolmandas riigis, kuid millega seotud asjaolud viitavad sellele, et selle süüteo ettevalmistavad toimingud tehti Euroopa vahistamismääruse teinud liikmesriigis?

24. High Courti (kõrge kohus) taotluse vastata neile küsimustele eelotsuse kiirmenetluses jättis Euroopa Kohus kiireloomulisuse puudumise tõttu rahuldamata.

25. Küsimuste kohta esitasid kirjalikud seisukohad süüdimõistetu, Iirimaa ja Euroopa Komisjon.

#### **IV. Õiguslik hinnang**

##### ***A. Raamotsuse 2002/584 rakendusala (esimene küsimus)***

26. Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas võib välja anda Euroopa vahistamismääruse, et viia täide kolmanda riigi kohtu mõistetud vabadusekaotuslik karistus, mida vahistamismääruse teinud liikmesriik on tunnustanud.

27. Raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõike 1 kohaselt on Euroopa vahistamismäärus liikmesriigi väljaantud kohtuotsus, et teine liikmesriik võtaks tagaotsitava vahi alla ja annaks ta üle kriminaalmenetluse raames kohtu alla andmise või vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks.

28. Käesolevas asjas soovib vahistamismääruse teinud liikmesriik pöörata täitmisele vabadusekaotuslikku karistust. Seda karistust ei ole siiski mõistnud asjaomane liikmesriik ise, vaid kolmas riik ja vahistamismääruse teinud liikmesriik on seda seejärel tunnustanud. Järelikult tuleb selgitada, kas kolmandas riigis tehtud kohtuotsus või selle tunnustamine vahistamismääruse teinud liikmesriigis võivad olla Euroopa vahistamismääruse vastuvõetav ese.

29. Kolmandates riikides mõistetud vabadusekaotuslikke karistusi ei saa põhimõtteliselt täitmisele pöörata Euroopa vahistamismäärusega (vt selle kohta allpool jaotis 1). Teisiti on see juhul, kui vahistamismääruse teinud liikmesriik tunnustab vabadusekaotuslikku karistust (vt selle kohta allpool jaotis 2). Vahistamismäärust täitev liikmesriik kontrollib seejärel Euroopa vahistamismääruse kehtivust (vt selle kohta allpool jaotis 3).

*1. Vastastikuse tunnustamise põhimõte ei ole kohaldatav kolmandate riikide suhtes, [...]*

30. Raamotsus 2002/584 on kohaldatav üksnes liikmesriikide, mitte aga kolmandate riikide suhtes.<sup>6</sup> Seetõttu ei saa kolmanda riigi mõistetud vabadusekaotuslikku karistust põhimõtteliselt täitmisele pöörata Euroopa vahistamismäärusega.

31. Raamotsuse 2002/584 artikli 8 lõike 1 punkti c kohaselt võib taotluse esitanud riik Euroopa vahistamismääruse välja anda ainult siis, kui on olemas täidetav kohtuotsus.<sup>7</sup> Täidetavaid kohtuotsuseid teevad liikmesriikide õigusalused.<sup>8</sup>

32. Liikmesriikide vahel kehtib vastastikuse tunnustamise põhimõte, mis tugineb liikmesriikidevahelisele vastastikusele usaldusele ja mille alusel rakendatakse Euroopa vahistamismäärust kooskõlas raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikega 2 ja põhjendusega 6.<sup>9</sup>

33. Täpsemalt öeldes on iga liikmesriik kohustatud vastastikuse usalduse põhimõtte kohaselt eeldama – välja arvatud juhul, kui esineb erandlikke asjaolusid –, et kõik ülejäänud liikmesriigid järgivad liidu õigust ja eelkõige liidu õiguses tunnustatud põhiõigusi.<sup>10</sup>

34. Neid põhimõtteid ei saa aga automaatselt üle kanda kolmandatele riikidele. Ilma vastastikuse usalduseta ei saa eeldada, et kolmas riik on järginud tagaotsitava isiku põhiõigusi. Vastavalt raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikele 3 tuleb aga põhiõigusi austada. Asjaolu, et kolmas riik on sõlminud rahvusvahelised lepingud, mis põhimõtteliselt tagavad põhiõiguste järgimise, seda tingimata ei kompenseeri.<sup>11</sup>

35. Seetõttu ei saanud Norra kohtuotsus põhimõtteliselt olla Euroopa vahistamismääruse alus.

6 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 42).

7 1. juuni 2016. aasta kohtuotsus Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, punktid 43 ja 44 ning 49–57) ning 10. novembri 2016. aasta kohtuotsus Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, punkt 27).

8 10. novembri 2016. aasta kohtuotsus Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, punktid 32 ja 33).

9 27. mai 2019. aasta kohtuotsused OG ja PI (Lübecki ja Zwickau prokuratuurid) (C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punktid 43 ja 44) ning PF (Leedu peaprokurör) (C-509/18, EU:C:2019:457, punktid 22 ja 23).

10 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (kohtusüsteemi puudused) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 36); 27. mai 2019. aasta kohtuotsused OG ja PI (Lübecki ja Zwickau prokuratuurid) (C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 43) ning PF (Leedu peaprokurör) (C-509/18, EU:C:2019:457, punkt 22) ning 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 46).

11 Vt 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punktid 55–57) ja 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 65).

2. [...] *vaid ainult liidu territooriumil* [...]

36. Leedu on käesoleval juhul siiski Norra kohtu süüdimõistvat kohtuotsust ja mõistetud karistust tunnustanud.

37. Kui liidu ja kolmanda riigi vahel ei ole sõlmitud asjaomast rahvusvahelist lepingut, kuuluvad nende kahe riigi vahel väljaandmist käsitlevad normid liikmesriigi pädevusse. Neil liikmesriikidel tuleb siiski teostada oma pädevust seoses väljaandmisega liidu õigust järgides.<sup>12</sup>

38. Kuna Euroopa Liidu ning Islandi ja Norra vaheline leping ei olnud Norralt Leedule väljaandmise kuupäeval veel jõustunud, võis Leedu Norraga sõlmitud lepingut piiranguteta kohaldada.

39. Seega tuleb välja selgitada, kas Euroopa vahistamismäärus eeldab, et täideviidav vabadusekaotuslik karistus on mõistetud liikmesriigis, või saab vahistamismääruse teinud liikmesriik „seadustada“ kolmanda riigi mõistetud vabadusekaotusliku karistuse nii, et ta tunnustab süüdimõistvat kohtuotsust.

40. Näib, et sellisele olukorrale ei ole raamotsuse 2002/584 vastuvõtmisel mõeldud. Sellegipoolest saab Euroopa vahistamismäärust käesoleva kohtuasja asjaoludega sarnases olukorras kohaldada juhul, kui raamotsuses kehtestatud tingimused on täidetud. Raamotsuses ei ole seda võimalust nimelt sõnaselgelt välistatud.

41. Lähtepunkt on raamotsuse 2002/584 artikli 8 lõike 1 punkt c, millele on viidatud juba eespool. Selle kohaselt peab Euroopa vahistamismäärus põhinema taotluse esitanud liikmesriigi muul täidetaval kohtuotsusel.<sup>13</sup> Sellega seoses tulevad kõne alla täidetav kohtuotsus, vahistamismäärus või mis tahes muu sama mõjuga täidetav kohtuotsus artiklite 1 ja 2 järgi.

42. Sellega seoses nähtub eelotsusetaotlusest, et Jurbarkase rajooni esimese astme kohus on Norra 28. novembri 2014. aasta kohtuotsust tunnustanud 18. juuni 2015. aasta kohtuotsusega, mistõttu oli see Leedu õiguse alusel täidetav. Pärast täitmise ajutist peatamist tegi Marijampolės apylinkės teismo Jurbarko rūmai (Marijampole esimese astme kohtu Jurbarkase koda) 5. veebruaril 2018 otsuse, mille kohaselt peab süüdimõistetud ära kandma karistuse ülejäänud osa. Seega on olemas täidetav kohtuotsus.

43. See, kuidas tuleb hinnata küsimust, kas tegemist on sama mõjuga otsusega raamotsuse 2002/584 artiklite 1 ja 2 järgi, ei ole ilma pikemata selge. Siiski tuleb eelkõige artikli 8 lõike 1 punkti c inglise- ja prantsuskeelse versiooni kohaselt kontrollida, kas otsus kuulub artiklite 1 ja 2 rakendusala.<sup>14</sup> See vastab artikli 8 lõike 1 punkti c ülesandele. Vastavalt artiklile 8 nõutavad andmed peavad üksnes selgitama, et Euroopa vahistamismääruse väljaandmise tingimused on täidetud.<sup>15</sup> Need on kindlaks määratud eelkõige artiklites 1 ja 2.

44. Raamotsuse 2002/584 artiklite 1 ja 2 rakendusala ei määrata omakorda kindlaks riigisiseste kohtuotsuste loetelu põhjal, vaid otsuse eesmärgi ja eseme alusel.

12 13. novembri 2018. aasta kohtuotsus Raugevicius (C-247/17, EU:C:2018:898, punkt 45) ja 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 48).

13 Käesoleva ettepaneku punkt 31.

14 „[A]ny other enforceable judicial decision having the same effect, coming within the scope of Articles 1 and 2“ ja „toute autre décision judiciaire exécutoire ayant la même force entrant dans le champ d'application des articles 1<sup>er</sup> et 2<sup>e</sup>“.

15 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, punkt 59).

45. Raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikes 1 on Euroopa vahistamismäärus määratletud küll kui liikmesriigi väljaantud kohtuotsus, kuid sellega ei ole mõeldud otsust, mida täidetakse Euroopa vahistamismäärusega. Viimati nimetatud otsuse kohta tuleneb artikli 1 lõikest 1 käesoleval juhul üksnes see, et vahistamismäärus tehakse vabadusekaotusliku karistuse täideviimiseks. See karistus ei pea vähemalt kõnealuse õigusnormi sõnastuse kohaselt olema mõistetud liikmesriigis. Kolmanda riigi kohtuotsuse tunnustamine täidab sellega seoses sama ülesannet nagu süüdimõistev kohtuotsus, sest see nõuab asjaomase kohtuotsuse täitmist kohtuotsust tunnustavas liikmesriigis.

46. Raamotsuse 2002/584 artikli 2 lõike 1 kohaselt võib teha Euroopa vahistamismääruse, kui kohtuotsusega on mõistetud vähemalt nelja kuu pikkune vabadusekaotuslik karistus. Ka siin ei ole kehtestatud nõuet, et süüdimõistev kohtuotsus peab olema tehtud liikmesriigis. Pigem kuulub kolmandas riigis tehtud süüdimõistva kohtuotsuse tunnustamine viidatud sätte kohaldamisalasse, kui sellega on mõistetud piisavalt pikk vabadusekaotuslik karistus.

47. Sellele tuginedes saab sedastada, et raamotsus 2002/584 on kohaldatav olukorras, kus tagaotsitava isik on süüdi mõistetud ja talle on karistus mõistetud kolmandas riigis, kuid Euroopa vahistamismääruse teinud liikmesriik on asjaomast kohtuotsust selle kolmanda riigiga sõlmitud rahvusvahelise lepingu alusel tunnustanud ja selle oma õiguse kohaselt täitmisele pööranud.

### 3. [...] ega tähenda pimesi usaldamist

48. Isegi juhul, kui raamotsus on kohaldatav, tuleb veel selgitada, mil määral on vabadusekaotusliku karistuse tunnustamine taotluse esitanud õigusasutuse liikmesriigis vahistamismäärust täitvale õigusasutusele siduv.

49. Selleks et seadustada kohtuotsuse vastastikust tunnustamist ülejäänud liikmesriikide poolt, tuleb järgida menetlus- ja põhiõiguste kaitset.<sup>16</sup> Järelikult tuleb raamotsust 2002/584 tõlgendada nii, et see tagaks kooskõla nõuetega tagada asjaomaste isikute põhiõigused, pärssimata sealjuures liikmesriikide õigusala süsteemi tõhusust, mille üks põhielement on Euroopa vahistamismäärus, nagu liidu seadusandja on selle ette näinud.<sup>17</sup>

50. Seega pakub Euroopa vahistamismääruse süsteem tagaotsitavale menetluslike tagatiste ja põhiõiguste kahetasandilist kaitset. Esimesel tasandil on tagaotsitavale ette nähtud kohtulik kaitse siis, kui tehakse täidetav kohtuotsus. Teisel tasandil tuleb tagada kohtulik kaitse Euroopa vahistamismääruse väljaandmisel.<sup>18</sup>

51. Selles mõttes võimaldab varem toimunud kohtumenetlus, milles otsustati tagaotsitava süü küsimus, vahistamismäärust täitval õigusasutusel eeldada, et otsus teha Euroopa vahistamismäärus karistuse täideviimiseks on võetud vastu riigisisese menetluses, milles on isikule, kelle suhtes tehakse täitmisele pööratav kohtuotsus, kohaldatud kõiki sellise vahistamismääruse tegemise otsuse vastuvõtmiseks nõutavaid tagatise, eelkõige tagatise, mis tulenevad raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikes 3 osutatud põhiõigustest ja õiguse üldpõhimõtetest.<sup>19</sup>

16 Selle kohta üksikasjalikult 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (kohtusüsteemi puudused) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 35 jj) ning 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 46 jj).

17 10. augusti 2017. aasta kohtuotsus Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punkt 63).

18 27. mai 2019. aasta kohtuotsused OG ja PI (Lübecki ja Zwickau prokuratuurid) (C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 67) ning PF (Leedu peaprokurör) (C-509/18, EU:C:2019:457, punkt 45).

19 12. detsembri 2019. aasta kohtuotsus ZB (Brüsseli prokurör) (C-627/19 PPU, EU:C:2019:1079, punkt 36).



52. Käesoleval juhul on Leedu tunnustanud Norra kohtuotsust Norraga sõlmitud lepingu alusel ja apellatsioonkaebuse esitamise võimalus tagas süüdimõistetule kohtuliku kaitse kohtuotsuse tunnustamise vastu. Liikmesriikidevahelisele vastastikusele usaldusele tuginedes tuleb lähtuda sellest, et taotluse esitanud liikmesriigis toimunud menetluses olid süüdimõistetule tagatud menetlus- ja põhiõigused.

53. Sellest hoolimata võib erandlikel asjaoludel seada liikmesriikide vastastikuse tunnustamise põhimõttele ja vastastikuse usalduse põhimõttele piiranguid.<sup>20</sup>

54. Erandlike asjaolude kindlakstegemise lähtepunkt on raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõige 3, milles on sätestatud, et raamotsus ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse aluspõhimõtteid, mis on kirja pandud ELL artiklites 2 ja 6.<sup>21</sup>

55. Siiski ei tule iga mõeldavat põhiõiguste rikkumist taotluse esitanud liikmesriigis tingimata käsitada erandliku asjaoluna, sest vastastikust usaldust iseloomustab see, et üldjuhul on piisav, kui asjasse puutuvatele isikutele on selles riigis tagatud õiguskaitse.<sup>22</sup>

56. Erandlikuks tuleb pidada vaid põhiõiguste tõsise rikkumise ohtu. Selle olemasolu on Euroopa Kohus kõigepealt eeldanud juhul, kui üleandmine võib viia tagaotsitava ebainimliku või alandava kohtlemiseni Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 4 tähenduses.<sup>23</sup> Samaväärne oleks tegelik oht, et isiku puhul, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus (tema kohtu alla andmiseks), rikutakse vahistamismääruse teinud õigusasutusele üleandmise korral tema põhiõigust pöörduda sõltumatusse kohtusse ning sellest tulenevalt harta artikli 47 teises lõigus tagatud õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele olemust.<sup>24</sup>

57. Kui liikmesriik tunnustab ja viib täide karistuse, mille on mõistnud kolmanda riigi kohus, võib põhiõiguse tõsise rikkumise oht ühest küljest puudutada süüdimõistmist kolmandas riigis, näiteks menetlust, süüteo koosseisu või karistumäära, teisest küljest aga ka menetlust ja kinnipidamistingimusi taotluse esitanud liikmesriigis.

58. Seejuures võib esineda juhtumeid, kus asjaomaste ohtude esinemine on ilmselge üldteada andmete põhjal,<sup>25</sup> või asjasse puutuv isik tugineb sellele, et esineb tõsine oht, et tema väljaandmise korral pannakse toime põhiõiguse raske rikkumine.<sup>26</sup>

20 Euroopa Kohtu (täiskogu) 18. detsembri 2014. aasta arvamus 2/13 (Euroopa Liidu ühinemine Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga) (EU:C:2014:2454, punkt 191) ning 5. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 82); 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (kohtusüsteemi puudused) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 43) ja 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 49).

21 5. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 83) ja 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (kohtusüsteemi puudused) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 45).

22 Vt 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus NS (C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, punktid 80–85); 10. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, punkt 50 jj); 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, punkt 48); 2. aprilli 2019. aasta kohtuotsus H. ja R. (C-582/17 ja C-583/17, EU:C:2019:280, punkt 40) ja 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 47).

23 5. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 84); 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (kohtusüsteemi puudused) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 44) ja 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 50).

24 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (kohtusüsteemi puudused) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 59) ja 12. veebruari 2019. aasta kohtuotsus TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, punkt 43).

25 Vt 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus NS (C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, punkt 87 jj); 5. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punktid 88 ja 89); 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punktid 57–59); 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857, punktid 51–53) ja 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 65).

26 Vt 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 64).

59. Sedalaadi juhtudel peab vahistamismäärust täitev õigusasutus seega pärast kõnesoleva juhtumi konkreetset ja täpset hindamist kontrollima, kas on piisavalt alust arvata, et esineb oht, et tagaotsitava isiku puhul pannakse toime tema põhiõiguse raske rikkumine.<sup>27</sup> Sel eesmärgil tuleb vahistamismäärust täitval õigusasutusel samamoodi nagu põhikohtuasjas eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsida raamotsuse artikli 15 lõike 2 alusel vahistamismääruse teinud õigusasutuselt mis tahes lisateavet, mida ta selle ohu esinemise hindamiseks vajalikuks peab.<sup>28</sup>

60. Käesolevas menetluses ei ole aga seni esitatud tõendeid põhiõiguse rikkumise kohta, rääkimata selle raskest rikkumisest. Pigem tuleb arvestada, et tegemist ei ole mis tahes kolmanda riigi kohtuotsuse tunnustamisega.

61. Peab paika, et ei piisa sellest, et Norra on liitunud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga (edaspidi „EIÕK“).<sup>29</sup> Ent nimetatud riik on sõlminud liiduga üleandmismenetluse kohta lepingu, mis jõustus 1. novembril 2019. Üleandmismenetlust käsitleva lepingu osalised väljendasid selle preambulis vastastikust usaldust üksteise kohtusüsteemi struktuuri ja toimimise suhtes ja üksteise võime suhtes tagada õiglane kohtumõistmine.<sup>30</sup> Seega on liit väljendanud Norra suhtes usaldust, mis küündib liikmesriikidevahelise vastastikuse usalduseni. Kõnealuse kolmanda riigi puhul saab seega ümberlükatavalt eeldada, et ta on põhiõigusi järginud seni ja teeb seda ka tulevikus.

#### *4. Järeldus esimese küsimuse kohta*

62. Järelikult on raamotsus 2002/584 kohaldatav olukorras, kus tagaotsitav on süüdi mõistetud ja talle on karistus mõistetud Norras, kuid Euroopa vahistamismääruse teinud liikmesriik on asjaomast kohtuotsust Norraga sõlmitud rahvusvahelise lepingu alusel tunnustanud ja selle oma õiguse kohaselt täitmisele pööranud.

63. Vahistamismäärust täitev õigusasutus lõpetab siiski üleandmismenetluse, kui on piisavalt alust arvata, et kui Norra mõistetud vabadusekaotuslik karistus, mida Leedu on tunnustanud, viidaks täide, siis tooks see kaasa põhiõiguse raske rikkumise.

#### ***B. Võimalus jätta Euroopa vahistamismäärus täitmata (teine küsimus)***

64. Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas vahistamismäärust täitev õigusasutus võib olukorras, kus süütegu on toime pandud kolmandas riigis, kuid süütegu ettevalmistavad toimingud on tehtud vahistamismääruse teinud liikmesriigis, keelduda raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 1 ja artikli 4 punkti 7 alapunkti b alusel Euroopa vahistamismääruse täitmisest.

##### *1. Raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkt 1*

65. Raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 1 kohaselt võib vahistamismäärust täitev õigusasutus keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui artikli 2 lõikes 4 osutatud juhul ei kujuta Euroopa vahistamismääruse aluseks olev tegu vahistamismäärust täitva liikmesriigi õiguse alusel süütegu.

27 5. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punktid 92 ja 94); 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (kohtusüsteemi puudused) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 73) ja 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 55).

28 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (kohtusüsteemi puudused) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 76) ja 19. septembri 2018. aasta kohtuotsus RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, punkt 42).

29 Vt 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punktid 55–57) ja 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 65); vt aga 19. septembri 2018. aasta kohtuotsus RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, punkt 52).

30 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 73).

66. Välistatud näib olevat võimalus käesoleval juhul väljaandmisest viidatud alusel keelduda, kuna vaidlusalune süütegu – narkootiliste ainete ebaseaduslik käitlemine – on vastavalt narkootiliste ainete väärtarvitamist käsitleva Iirimaa seaduse artiklile 15 kriminaalkorras karistatav ja pealegi on ilmne, et see ei kuulu raamotsuse 2002/584 artikli 2 lõike 4 kohaldamisalasse. Pigem on tegemist artikli 2 lõike 2 viiendas taandes loetletud süüteoga, mis ei eelda kahepoolset karistatavust.

67. Seetõttu ei pea Euroopa Kohus võtma seisukohta raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 1 kohta.

## *2. Raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunkt b*

68. Seevastu raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunkti b tõlgendamine on kohtuasja lahendamisel määrava tähtsusega. Viidatud sätte kohaselt võib vahistamismäärust täitev õigusasutus keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui see on seotud süütegudega, mis on toime pandud väljaspool vahistamismääruse teinud liikmesriigi territooriumi ning vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigus ei võimalda kohtu alla anda samade süütegude eest, kui need on toime pandud väljaspool tema territooriumi.

69. Kõnealune keeldumine oleneb seega kahest kumulatiivsest tingimusest: Euroopa vahistamismäärusega seotud süütegu on toime pandud väljaspool vahistamismääruse teinud liikmesriigi territooriumi ning vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigus ei võimalda kohtu alla anda samade süütegude eest, kui need on toime pandud väljaspool tema territooriumi.

70. Kõnealuse erandi mõte ja eesmärk on võimaldada vahistamismäärust täitval õigusasutusel võtta Euroopa vahistamismääruse täitmisel arvesse taotluse saanud liikmesriigi määrava tähtsusega otsuseid tema enda karistamispädevuse ulatuse kohta. Vastavalt raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunktile b ei kehti see eesmärk siiski piiranguteta.

71. Mis puudutab eespool nimetatud teist tingimust, siis saavad ainult Iiri kohtud selgitada asjasse puutuvate Iiri õigusnormide ulatust. Selles mõttes on täitmisest keeldumine taotluse saanud õigusasutuse pädevuses.

72. Seevastu ei viita raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunkt b nende süütegude mõiste puhul, mis on toime pandud väljaspool vahistamismääruse teinud liikmesriigi territooriumi, taotluse saanud liikmesriigi õigusele. Seega on tegemist liidu õiguse mõistega, mille tõlgendamisel peab Euroopa Kohus arvestama, kuidas tuleb seda mõista, kui teo täideviija tegi süütegu ettevalmistavaid toiminguid vahistamismääruse välja andnud liikmesriigis.<sup>31</sup>

73. Vastupidi Iirimaa käsitusele ei ole selle küsimuse puhul tähtis, kas vahistamismääruse teinud liikmesriik on asjaomast kohtuotsust tunnustanud, sest tunnustamine ei muuda süüteo toimepanemise kohta. Raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunkt b lähtub aga kohast, kus süütegu on „toime pandud“. Süüteo toimepanemise koht peab seega olema konkreetset määraval juhul eksterritoriaalne.

74. Käesoleval juhul sõlmis süüdimõistetud Leedus kolmanda isikuga kokkuleppe tasu eest narkootiliste ainete toimetamiseks Norrasse. Selleks lahkus ta Leedust, ületas mitu riigipiiri ja jõudis lõpuks Rootsis Norrasse. Seal tabati ta ligikaudu viie kilomeetri kaugusel piirist mitme kilogrammi metamfetamiiniga. Ta mõisteti süüdi „eriti suure koguse narkootiliste ainete ebaseaduslikus vedamises“. Seda, et Leedus tehtud toimingud on süüdimõistva kohtuotsuse ese, ei ole Euroopa Kohtus väidetud.

<sup>31</sup> Selle kohta 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437, punkt 42); 16. novembri 2010. aasta kohtuotsus Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683, punkt 38); 14. novembri 2013. aasta kohtuotsus Baláz (C-60/12, EU:C:2013:733, punkt 26); 18. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus Nikiforidis (C-135/15, EU:C:2016:774, punkt 28) ja 23. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI (C-507/18, EU:C:2020:289, punkt 31).

75. Põhikohtuasjas tekib seoses sellega kolm küsimust, nimelt esiteks, kas tuginemine raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunktile b on välistatud juba siis, kui vahistamismääruse teinud liikmesriigis on toime pandud ainult mõni süüteoiga seotud toiming, aga mitte kõik süüteoiga seotud toimingud; teiseks, mil määral hõlmab süüteo mõiste süütegu ettevalmistavaid toiminguid; ja kolmandaks, kas on tähtis, milline karistus on mõistetud süüdimõistva kohtuotsusega, mida tuleb täita.

*a) Süüteo osaline toimepanemine liikmesriigis*

76. Mis puudutab süüteoiga seotud toimingute vajalikku ulatust vahistamismääruse teinud liikmesriigis, siis tuleb raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunkti b tõlgendada kooskõlas alapunktiga a.

77. Artikli 4 punkti 7 alapunktis a on märgitud, et süütegu on „täielikult või osaliselt“ toime pandud vahistamismäärust täitvas liikmesriigis. Seega on asjaolu, et süütegu on osaliselt toime pandud vahistamismäärust täitvas liikmesriigis, piisav selleks, et see liikmesriik saaks viidatud õigusnormi alusel väljaandmisest keelduda.

78. Artikli 4 punkti 7 alapunkti b kohaselt on seevastu nõutav üksnes see, et süütegu oleks toime pandud „väljaspool“ vahistamismääruse teinud liikmesriiki, ilma et oleks esitatud lisatingimust. Seetõttu saab alapunktis b sätestatud erandit kohaldada ainult siis, kui tegu on *täielikult* toime pandud väljaspool taotluse esitanud riiki, ega ole piisav, kui seda on tehtud üksnes osaliselt.

79. Seda järeldust kinnitab kaalutus, et raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunkt b on peale vabadusekaotusliku karistuse täitmise, mis on asjakohane käesolevas kohtuasjas, kohaldatav ka kriminaalmenetluse raames kohtu alla andmise suhtes. See peaks aga võimalik olema ka juhul, kui taotluse esitanud riik asub tegutsema, kuna tema territoriaalne pädevus tuleneb vaid teatavatest süüteo osaks olevatest toimingutest.

*b) Süüteo mõiste*

80. Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab aga ka küsimuse, mil määral tuleb süütegu ettevalmistavaid toiminguid siduda süüteoiga, mille tõttu väljaandmist taotletakse.

81. Sellega seoses võib tugineda raamotsuse 2002/584 artikli 3 punktile 2. Harta artiklis 50 sätestatud mitmekordse karistamise keelu väljendusena tuleb Euroopa vahistamismääruse täitmisest keelduda, kui tagaotsitav isik on juba sama süüteo eest süüdi mõistetud. Sellega seoses on Euroopa Kohus tõlgendanud mõistet „samad teod“ nii, et sellega peetakse silmas tegude sisulist laadi ning see hõlmab konkreetsete omavahel lahutamatu seotud tegude kogumit, sõltumata nende tegude õiguslikust kvalifikatsioonist või kaitstud õiguslikust huvist.<sup>32</sup>

82. Seega tuleb ka toimepandud süüteo kindlaksmääramisel silmas pidada tegude sisulist laadi. Määrava tähtsusega on konkreetsete omavahel lahutamatu seotud tegude kogum.

83. Mis puudutab karistatavat tegu seoses narkootiliste ainete ebaseadusliku käitlemisega, siis võib samade narkootiliste ainete eksport ja import erinevates riikides kujutada endast lahutamatu seotud tegude kogumit.<sup>33</sup>

<sup>32</sup> 16. novembri 2010. aasta kohtuotsus Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683, punktid 39 ja 40), mille aluseks on 9. märtsi 2006. aasta kohtuotsus van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165, punktid 27, 32 ja 36) ning 28. septembri 2006. aasta kohtuotsus van Straaten (C-150/05, EU:C:2006:614, punktid 41, 47 ja 48), mis käsitlevad Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artiklit 54.

<sup>33</sup> 9. märtsi 2006. aasta kohtuotsus van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165, punkt 37) ja 28. septembri 2006. aasta kohtuotsus van Straaten (C-150/05, EU:C:2006:614, punkt 51).

84. Seega võib eeldada, et süüdimõistetu pani lisaks süütegudele, mis seisnesid narkootiliste ainete käitlemises ja importimises Norrasse, toime süütegusid Leedus, mis eelkõige seisnesid narkootikumide eksportimises. Järelikult ei ole süütegu toime pandud üksnes väljaspool vahistamismääruse teinud liikmesriiki. Seda, kas teise isikuga sõlmitud kokkulepe tasu eest narkootikumide vedamise kohta on samuti osa omavahel seotud tegude kogumist, ei tule seetõttu ammendavalt hinnata. Kõnealune kokkulepe lubab siiski eeldada, et süüdimõistetu eksportis narkootilisi aineid Leedust eesmärgiga importida need Norrasse, seega oli süüdimõistetu tegevuse aluseks ühtne tahtlus.

85. Sellekohase lõpliku hinnangu andmise õigus kuulub siiski pädevatele liikmesriigi kohtutele, kes peavad otsustama, kas kõnealune tegu hõlmab sisuliselt konkreetsete tegevuste kogumit, mis on ajaliselt, ruumiliselt ja esemelisel lahutamatu seotud.<sup>34</sup> Käesolevas väljaandmismenetluses on selle kindlakstegemine eelkõige Iiri kohtute pädevuses, kes peavad ikkagi asjakohaselt arvesse võtma Norra kohtute sedastusi, mida Leedu on tunnustanud. Juhul kui on vaja lisaselgitusi, peavad nad raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõike 2 kohaselt küsima lisateavet Leedu kohtutelt.

### c) Süüdimõistva kohtuotsuse ese

86. Käesolevas kohtuasjas ei või vahistamismäärust täitev õigusasutus keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest ka põhjusel, et Norra süüdimõistev kohtuotsus ei olnud seotud piiriületusega, vaid see tehti üksnes narkootiliste ainete sisseveo eest.

87. On tõsi, et teadaolevalt on süüdimõistva kohtuotsuse ese käesoleval juhul üksnes süütegu, mis on toime pandud väljaspool vahistamismääruse teinud liikmesriigi territooriumi. Raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunkti b sõnastus lähtub aga kohast, kus süütegu on „toime pandud“. Kui seadusandja oleks tahtnud lähtuda tegudest, millega seoses on tehtud lõplik kohtuotsus, oleks ta kasutanud mõistet „on tehtud lõplik kohtuotsus“, nagu artikli 3 punktis 2 või artikli 4 punktis 5.

88. Lõpliku süüdimõistva kohtuotsuse tegemisest lähtumine tähendaks ka raamotsuse kohaldamise ebaproportsionaalset raskendamist. Seda seetõttu, et lõpliku süüdimõistva kohtuotsuse tegemise ajal ei ole üldjuhul võimalik ette näha, millised teod võivad hiljem raamotsuse kohaldamise seisukohast olulised olla ja mida tuleks seega arvesse võtta. Kolmandates riikides tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta kehtib see eriti suurel määral, kuna sealsed kohtud raamotsust ei kohalda.

89. Lõppkokkuvõttes ei tulene teistsugust järeldust ka kahepoolset karistamist käsitlevast Euroopa Kohtu praktikast. On tõsi, et kahepoolne karistatavus oleneb määravas osas süüteo aluseks olevatest faktilistest asjaoludest, mis on kajastatud vahistamismääruse teinud riigi kohtuotsuses.<sup>35</sup> Siiski lähtub ka kahepoolne karistatavus kuriteo toimepanemisest ja mitte selle eest süüdimõistva kohtuotsuse tegemisest. Seda seetõttu, et vastavalt raamotsuse 2008/909/JSK<sup>36</sup> artikli 7 lõikele 3 võib täidesaatev riik kohtuotsust tunnustada ja karistust täide viia tingimusel, et *kohtuotsuse aluseks olev tegu on täidesaatva riigi õigusaktide alusel kuritegu*.

<sup>34</sup> 9. märtsi 2006. aasta kohtuotsus van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165, punkt 38) ja 28. septembri 2006. aasta kohtuotsus van Straaten (C-150/05, EU:C:2006:614, punkt 52).

<sup>35</sup> 11. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4, punkt 37).

<sup>36</sup> Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega mõistetakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (ELT 2008, L 327, lk 27) selle muudetud redaktsioonis (ELT 2019, L 219, lk 78).

### 3. Järeldus teise küsimuse kohta

90. Seega ei või vahistamismäärust täitev õigusasutus raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunktile b tuginedes keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui on tuvastatud, et tagaotsitav tegi vahistamismääruse teinud liikmesriigis süütegu ettevalmistavaid toiminguid, mis on kriminaalkorras karistatavad ning konkreetsel juhul lahutamatult seotud teoga, mille eest on tagaotsitava suhtes tehtud süüdimõistev kohtuotsus.

### V. Ettepanek

91. Eelnevale tuginedes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsusetaotlusele järgmiselt:

1. Raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta on kohaldatav olukorras, kus tagaotsitav on süüdi mõistetud ja talle on karistus mõistetud Norra Kuningriigis, kuid Euroopa vahistamismääruse teinud liikmesriik on asjaomast kohtuotsust Norraga sõlmitud rahvusvahelise lepingu alusel tunnustanud ja selle oma õiguse kohaselt täitmisele pööranud.

Vahistamismäärust täitev õigusasutus lõpetab siiski üleandmismenetluse, kui on piisavalt alust arvata, et kui Norra mõistetud vabadusekaotuslik karistus, mida Leedu Vabariik on tunnustanud, viidaks täide, siis tooks see kaasa põhiõiguse raske rikkumise.

2. Vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või seega raamotsuse 2002/584 artikli 4 punkti 7 alapunktile b tuginedes keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui on tuvastatud, et tagaotsitav tegi vahistamismääruse teinud liikmesriigis süütegu ettevalmistavaid toiminguid, mis on kriminaalkorras karistatavad ning konkreetsel juhul lahutamatult seotud teoga, mille eest on tagaotsitava suhtes tehtud süüdimõistev kohtuotsus.